

Opetus- ja kulttuuritoimi

Rautalammin kunta
Hyvinvointilautakunta
Kuopiontie 11
77700 Rautalampi

Päätös varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesta valvonnasta

Aluehallintovirastossa noudatetaan varhaiskasvatuksen valvonnassa vuosittain päivitettävää valvontaohjelmaa. Syksyllä 2024 valvonnan kohteena on kunnallisten päiväkotien kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön kelpoisuus. Valvonnan kohteeksi otettiin kunnille huhtikuussa 2024 lähetetyn kyselyn pohjalta kunnat, joissa ei-kelpoisten osuus koko henkilöstöstä oli 25 % tai enemmän ja/tai ei-kelpoisten osuus opettajista oli 30 % tai enemmän. Valvonnassa varhaiskasvatuksen henkilökunnan kelpoisuuksia tarkastellaan päiväkotitasolla.

Itä-Suomen aluehallintovirasto on lähettänyt 23.9.2024 Rautalammin kunnalle varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisen selvityspyynnön, koska vastauksenne mukaan kunnassanne 15.3.2024 ei-kelpoisten osuus opettajista oli 60 %.

Aluehallintovirasto on pyytänyt Rautalammin kuntaa toimittamaan selvityksen henkilökunnan kelpoisuudesta päiväkotitasolla. Varhaiskasvatusjohtaja on toimittanut pyydetyn selvityksen 25.9.2024.

Itä-Suomen aluehallintoviraston ratkaisu ja perustelut

Ratkaisu

Itä-Suomen aluehallintovirasto kiinnittää Rautalammin kunnan huomiota varhaiskasvatuslain 25 §:ssä kunnalle asetettuun velvollisuuteen huolehtia siitä, että päiväkodissa on riittävästi 26 §:ssä säädetyn kelpoisuusvaatimuksen täyttäviä varhaiskasvatuksen opettajia, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Asia ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiin. Valvonta-asian käsittely Itä-Suomen aluehallintovirastossa päättyy tähän.

Ratkaisun perustelut

Selvityksestä ilmenee, että Rautalammin kunnan päiväkodeissa henkilökunnan kelpoisuustilanne on seuraava:

Päiväkodin nimi	Opettajia	Opettajien kelpoisuusaste	Sosionomeja	Sosionomien kelpoisuusaste	Lastenhoitajia	Lastenhoitajien kelpoisuusaste	Henkilökuntaa	Kelpoisten osuus koko henkilökunta
Silmu	3	33,3	1	100	9	88,9	13	76,9
Esiopetus	2	100	0	-	3	100	5	100

Asiassa saadusta selvityksestä ilmenee, että Päiväkoti Silmussa työskentelee kolme varhaiskasvatuksen opettajaa, joista yhdellä on varhaiskasvatuslain 26 §:n mukainen kelpoisuus. Päiväkodissa työskentelee myös varhaiskasvatuksen sosionomi, jolla on varhaiskasvatuslain 27 §:n mukainen kelpoisuus. Päiväkodissa työskentelee lisäksi yhdeksän varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joista kahdeksalla on varhaiskasvatuslain 28 §:n mukainen kelpoisuus. Esiopetuksessa työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja kolme varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa, joilla kaikilla on varhaiskasvatuslain edellyttämä kelpoisuus hoitamaansa tehtävään.

Saadun selvityksen mukaan Päiväkoti Silmussa ilman varhaiskasvatuslain edellyttämää kelpoisuutta olevat varhaiskasvatuksen opettajat ovat määräaikaissa työsuhhteessa. Kyseiset toimet ovat selvityksen mukaan olleet auki, mutta päteviä hakijoita ei ole ollut.

Henkilöstön kelpoisuusvaatimukset määritellään varhaiskasvatuslain 6. luvussa. Kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan on varhaiskasvatuslain 25 §:n mukaan huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä luvussa 6 säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan. Varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuudesta säädetään lain 26 §:ssä, sosionomin kelpoisuudesta 27 §:ssä ja lastenhoitajan kelpoisuudesta 28 §:ssä. Lisäksi henkilöstöä koskeva siirtymäsäännös 75 § säätelee kelpoisuuksia.

Jos rekrytoinnista huolimatta haettavaan tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, kelpoisuusvaatimuksista on mahdollisuus poiketa tilapäisesti siten kuin varhaiskasvatuslain 33 §:ssä säädetään. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että tehtävään voidaan ottaa enintään vuoden ajaksi kerrallaan henkilö, jolla suoritettujen opintojen perusteella on riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen. Tämän jälkeen tehtävä tulee laittaa uudelleen haettavaksi. Tehtävää aiemmin hoitanut henkilö, joka ei täytä kelpoisuusvaatimuksia, voidaan valita uudelleen enintään vuoden määräajaksi vain, jos tehtävään ei hakijoiden

joukosta löydy kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöä. Varhaiskasvatuksen järjestäjän tulee systemaattisesti pyrkiä saamaan aktiivisesti rekrytoimalla enemmän kelpoisuusvaatimukset täyttävää henkilöstöä.

Aluehallintovirasto korostaa, että vaikka henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista voidaan tilapäisesti poiketa, myös määräajaksi tehtävään otetuilla henkilöillä tulee olla riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen. Aluehallintovirasto toteaa vielä selvyuden vuoksi, että varhaiskasvatuslain tarkoituksena on, että lain 33 §:n mukaista poikkeamismahdollisuutta ei tarvitsisi käyttää.

Varhaiskasvatuslain 2 §:n mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Hallituksen esityksen (HE 40/2018) mukaan varhaiskasvatuksen yksi keskeisin laatutekijä on osaava henkilöstö, jolloin on tärkeää, että tehtävissä toimivat täyttävät kelpoisuusvaatimukset. Koska Päiväkotitilassa varhaiskasvatuksen opettajista vain kolmanneksella on varhaiskasvatuslaissa edellytetty kelpoisuus tehtävänsä, aluehallintovirasto katsoo, ettei se ole varhaiskasvatuslain 25 §:n mukainen riittävä määrä kelpoisia näissä tehtävissä. Tämän vuoksi vaarantuu varhaiskasvatukselle säädettyjen tavoitteiden saavuttaminen ja lasten tuen tarpeisiin vastaaminen.

Lisäksi aluehallintovirasto ohjaa Kaavin kunnan varhaiskasvatusta siinä, että varhaiskasvatuslain 74 §:n 2 momentin mukaan päiväkodissa kasvatus-, opetus-, ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöstöstä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus. Lain esitöissä (HE 40/2018 vp) selvennetään, että korkeimman koulutuksen omaavan henkilöstön osuutta laskettaessa tulee mitoitusta laskettaessa aina ensimmäisen henkilön kolmesta olla korkeammin koulutettu ja seuraavilla kahdella henkilöllä voi olla pykälässä 28 säädetty kelpoisuus.

Sovelletut säännökset

Varhaiskasvatuslain 2 §:n mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuslain 25 §:n mukaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan on huolehdittava, että varhaiskasvatuksessa on riittävä määrä varhaiskasvatuslaissa säädettyä eri kelpoisuusvaatimukset täyttävää

henkilöstöä, jotta varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa ja jotta myös vammaisten ja muiden lasten tuen tarpeisiin vastataan.

Varhaiskasvatuslain 26 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviin on vähintään kasvatustieteen kandidaatin tutkinto, johon sisältyy varhaiskasvatuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 27 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäviin on vähintään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto, johon sisältyvät varhaiskasvatukseen ja sosiaalipedagogiikkaan suuntautuneet vähintään 60 opintopisteen laajuiset opinnot, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella, tai sosionomin tutkinto, jota on täydennetty mainituilla opinnoilla.

Varhaiskasvatuslain 28 §:n mukaan kelpoisuusvaatimuksena varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtävään on kasvatustieteiden perustutkinto, sosiaali- ja terveysalan perustutkinto tai muu vastaava soveltuva tutkinto, joihin sisältyy tai joita on täydennetty riittävän laajoilla lasten hoidon, kasvatuksen ja opetuksen tutkinnon osilla. Edellä 1 momentissa tarkoitetuista soveltuvista tutkinnoista ja riittävästä tutkinnon osista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Varhaiskasvatuslain 33 § mukaan, jos varhaiskasvatuksessa toimivan 26–32 §:ssä säädetyt henkilöstön tehtävään ei saada henkilöä, jolla on säädetty kelpoisuus, tehtävään voidaan ottaa enintään vuoden ajaksi kerrallaan henkilö, jolla suoritettujen opintojen perusteella on riittävät edellytykset ja tehtävän edellyttämä taito tehtävän hoitamiseen.

Varhaiskasvatuslain 74§: n 2 momentin mukaan päiväkodissa kasvatustieteiden, opetus-, ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöstöstä vähintään kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus ja muilla vähintään lastenhoitajan kelpoisuus.

Varhaiskasvatuslain 75 §:ssä säädetään henkilöstön kelpoisuuksia koskevista siirtymäsäännöksistä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen ei saa varhaiskasvatuslain 63 §:n 2 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla.

Lisätiedot

Lisätietoja tarvittaessa antaa ylitarkastaja Tanja Tiainen,
tanja.tiainen@avi.fi, puh. 0295 016 497

Johtaja Anu Liljeström

Ylitarkastaja Tanja Tiainen

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

Jakelu Rautalammin kunnan hyvinvointilautakunta

Tiedoksi

Rautalammin kunnan varhaiskasvatusjohtaja

Itä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 2, 13035 AVI
Puhelinvaihde: 0295 016 000
kirjaamo.ita@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ISAVI/8989/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ISAVI/8989/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Liljeström Anu 28.10.2024 07:31

Esittelijä Tiainen Tanja 28.10.2024 07:26